

SLAPTI VATIKANO DOKUMENTAI

KAS VALDO PINIGUS –
TAS VALDO DIEVĄ

L. R. SALGADO

óbuolys.

L. R. SALGADO

SLAPTI VATIKANO DOKUMENTAI

Iš anglų kalbos vertė
UAB „KNYGŲ MINISTERIJA“

SLAPTI VATIKANO DOKUMENTAI

Vatikanas turi du veidus.

Vienas – viešasis: marmuras, lotynų kalba, smilkalai, giesmės. Švento-ji Vatikano Miesto Valstybė, kur iš kolonadų žvelgia šventieji, o Šveicarijos gvardiečiai pozuoja tarsi žaisliniai kareivėliai renesanso kostiumų šou. Šis veidas slepia galią – amžiną, nugalintą, nepažeidžiamą.

Ir yra kitas Vatikanas. Tas, kurio nematote turistiniuose lankstinukuose. Tas, kuris nesako pamokslų ir neatsakinėja į klausimus. Užrakintų durų, šifruotų buhalterinių knygų ir tik koridoriuose šnabždamų pavardžių Vatikanas. Šis Vatikanas neatleidžia. Jis nepamiršta. Ir, be jokios abejonės, neišpažįsta nuodėmių.

Niekada neplanavau rašyti šios knygos.

Viskas prasidėjo, kaip ir daugelis tyrimų, nuo lavono. Tiksliau, nuo kūno, kabančio po Juodųjų Brolių tiltu Londone 1982-ųjų birželį – su plytomis kišenėse, grynaisiais švarke, suklustotais pasais ir pavarde, kuria kadaise pasitikėta Milano posėdžių salėse ir apie kurią buvo šnabždamasi Sicilijos seifų slėptuvėse. Robertas Kalvis (Roberto Calvi). Jį vadino Dievo bankininku. Laikraščiai rašė, kad tai savižudybė. Skrodimas parodė ką kita.

Tuo viskas ir turėjo baigtis.

Bet tada išgirsti kitą pavardę. Marcinkus. Paskui dar vieną. Sindona. Tada žodį „mafija“, tada „masonai“, tada „P2“, tada pašnibždomis: „Paklausk Vatikano banko.“ Pradėjęs sekti vieną siūlą, supranti,

kad įsivėlei į voratinklį – voratinklį, nuregztą ne tik iš pinigų ir nusi-kaltimų, bet ir iš ideologijos, baimės ir dieviškos tylos.

Ši knyga – ne demaskuojanti publikacija, bent jau ne tradicine prasme. Skandalai, apie kuriuos čia rašau, buvo viešai dokumentuo-ti, ištirti arba – dažniau – tyliai palaidoti. Yra teismo protokolai. Nutekinti tarnybiniai raštai. Priešmirtiniai rašteliai. Diplomatiniai pranešimai. Perskaičiau juos visus. Tačiau esama ir dalykų, kurie nie-kada nepateko į jokias oficialias ataskaitas: anoniminiai laiškai, dingę liudininkai, slapti, bet visiems matomi ritualai.

Taigi taip – vadovaujuosi faktais. Bet taip pat seku ir gandas.

Nes Vatikane gandai yra valiuta. Jie gali nuversti vyskopus, nutil-dyti kardinolus ar apsaugoti popiežius. Jie gali prasidėti šnabždesiais ir baigtis lavonais.

Ši knyga nėra neutrali. Tai – kelionė žemyn, į slaptąją korupcijos architektūrą, kartais apšvičiodavusią Bažnyčią tarsi gebenė akme-nį – sena, invazinė, kurios neįmanoma išrauti.

Aš rašau kaip žurnalistas. Bet pripažįstu iš anksto: rašau ir kaip apsėstas žmogus. Vatikanas – ne tik paslapčių miestas. Tai žmogiškų prieštaravimų – tikėjimo ir godumo, dieviškumo ir kraujo, pasiauko-jimo ir išlikimo – scena. Jis gražus. Jis kelia šiurpą. Jis yra tikras.

Tai, ką skaitysite, – ne romanas. Bet kai kurios jo dalys skambės būtent taip. Tai ne mano kaltė. Tokia jau ta Roma.

Kiekvienas šios knygos skyrius – tai byla. Tikra istorija. Pagaliau at-verstas užantspauduotas aplankas. Susitiksime nužudytus bankininkus, iškrypusius kunigus, dingstančias mergaites, slaptus masonus ir arki-vyskopus, kurie nešioja auksinius kryžius, o patys plauna narkotikų pinigus. Kai kurias pavardes atpažinsite. Kitų – ne, bet turėtumėte.

Aš tiksliai pasakysiu, kur baigiasi faktai ir prasideda sąmokslai. Bet nesitikėkite, kad ribos išliks aiškios. Vatikane net melas vilki sutaną.

Jei ieškote paguodos, čia jos nerasite. Bet jei norite sužinoti, kas slypi po mitra... Sveiki atvykę.

*L. R. Salgado,
Lisabona, 2025 m.*

1 SKYRIUS

PAKARTAS DIEVO BANKININKAS

KŪNAS PO TILTU

Tą penktadienio rytą Londonas pabudo paskendęs migloje. Miestas, kaip visada, pabudo gyvenimui autobusų dundesiu, batų kaukšėjimu ir verdančių virdulių švilpesiu. 7 val. 30 min. ryto pašto tarnautojas, ėjęs per Juodųjų Brolių tiltą, apačioje pastebėjo kažką keisto – ne visai šešėlį, ne visai palatą. Jis pasilenkė per turėklus ir prisimerkęs išžiūrėjo pro pilkumą. Ten kabojo kūnas, ramiai siūruodamas virš Temzės. Tarsi sulaužyta lėlė, pakabinta po tilto papilve.

Lavonas vilkėjo tvarkingą dryžuotą kostiumą. Itališko kirpimo. Brangūs batai. Po apykakle kruopščiai surištas kaklaraištis. Keista, vėliau prisimins tarnautojas, koks tvarkingas atrodė vyras, – tarsi būtų pasipuošęs savo paties laidotuvėms. Policija atvyko greitai. Nukėlė kūną, kišenėse rado prikimštų plytų. Keturias. Negyvelis buvo pasunkintas – absurdiškai, žiauriai – tarsi kažkas būtų norėjęs jį nuskandinti, bet paskutinę akimirką persigalvojęs.

Juodųjų brolių tiltas, Londonas.

Vidinėje švarko kišenėje gulėjo nedidelis pluoštas grynųjų: Italijos lirų, Šveicarijos frankų, Didžiosios Britanijos svarų. Tarp banknotų ikištas suklasztotas pasas Roberto Kalvio vardu.

Neilgai truko atpažinti veidą. Robertas Kalvis. *Banco Ambrosiano* pirmininkas. Gėdą užsitraukęs finansininkas. Bėglys nuo Italijos teisingumo, ieškomas dėl didžiausio banko žlugimo šalies istorijoje. Bulvarinė spauda jau turėjo jam pravarde: Dievo bankininkas.

Vos prieš dešimt dienų jis buvo Romoje, apimtas panikos ir slystantis į bedugnę. Jo imperija baigė sugriūti – ofšorinės bendrovės žlugo, išaiškėjo fiktyvios paskolos, sklido gandai apie neišvengiamą arešto orderį. Birželio 10 d. jis dingo. Kitą dieną jo sekretorė išsoko pro langą. Po savaitės jo vairuotojas rastas nušautas savo automobilyje. Tuo tarpu pats Kalvis pabėgo į Veneciją, paskui į Austriją, o tada į Londoną, kur apsistojo kukliame viešbutyje Čelsyje svetiama pavarde, padedamas moters, kuri netrukus po to dingo.

Ir štai jis čia. Kabo pasikoręs po Juodųjų Brolių tiltu.

Skotland Jardas pavadino tai savižudybe. Jie rėmėsi žlungančiu banku, suklustotais dokumentais, grynaisiais, panika. Tačiau kiti nebuvo įsitikinę. Pasikarti ant pastolių po tiltu? Su plytomis kišenėse? Su geriausiu savo kostiumu?

Simbolika buvo per daug akivaizdi.

Juodųjų Brolių tiltas – itališkai *frati neri* – skambus pavadinimas. Teigiama, kad Robertas Kalvis buvo *Propaganda Due* (P2) narys – slaptos masonų ložės, turinčios gilių ryšių Italijos politikoje, finansuose ir, kaip kai kas šnabždėjosi, Vatikane. Ložės nariai save vadino „juodaisiais broliais“. Tiltas simbolika buvo arba poetiškas sutapimas, arba ritualinė egzekucija.

Be to, dar buvo Vatikano reikalas.

Nes daugelį metų Kalvis pervesdavo pinigus ne tik savo bankui, ne tik verslininkams ar mafiozams, bet ir pačiai Bažnyčiai. Jo artimiausias institucinis partneris – ir galbūt vienintelis žmogus, galėjęs iš tikrųjų paaiškinti, kas nutiko, – buvo stambiausio sudėjimo lietuvių kilmės amerikietis arkivyskupas Paulius Kazimieras Marcinkus (*Paul Casimir Marcinkus*), Vatikano banko vadovas.

Marcinkus susitiko su Kalviu aštuntajame dešimtmetyje ir laikui bėgant tapo ir jo globėju, ir tyliuoju partneriu. Jis vadovavo Religinių reikalų institutui (*Istituto per le Opere di Religione*) – slapta Vatikano finansinei institucijai – derindamas brutalų pragmatizmą su beveik visišku neliečiamumu. Kritikams jis buvo Vatikano gorila: aukštas, nepajudinamas, ištikimas ir pavojingas. Kalviui jis buvo žmogus, galintis atverti bet kurias duris, išplauti bet kokią sumą, pašventinti bet kokią sandorį.

Dabar Kalvis buvo negyvas, o Marcinkus – už Šventojo Sosto sienų, saugomas suvereniteto, nepasiekiamas Italijos prokurorams.

Buvo 1982-ųjų birželis, ir Dievo bankininkas ką tik buvo viešai pakartas. Tačiau tiesa apie tai, kodėl – ir kas jam padėjo taip nukristi – vis dar skendėjo migloje.

MILANO ALCHEMIKAS

Robertas Kalvis

Prieš tapdamas lavonu, siūruojančiu virš Temzės, Robertas Kalvis buvo galingiausias bankininkas Italijoje ir vienas paranoiškiausių žmonių.

Jis gimė Milane 1920 m. kuklioje vidurinės klasės šeimoje. Jo tėvas dirbo banke, ir jaunas Robertas pareigingai tiksliai pasekė jo pėdomis, to ir buvo tikimasi iš fašistinės

Italijos berniukų. Bet Kalvis nenorėjo būti tiesiog bankininku. Jis norėjo būti magu. Žmogumi, kuris galėtų paversti popierių galia, valdyti nematomus turtų srautus, palenkti savo valion vyriausybes ir vyskopus.

Po Antrojo pasaulinio karo, kai Italija plyta po plytos kilo iš griuvėsių, Kalvis atsidūrė tinkamoje vietoje tinkamu laiku – ir turėdamas tinkamą nuojautą. 1947 m. jis įsidarbino *Banco Ambrosiano* – palyginti nedidelėje Milano institucijoje, pavadintoje

miesto globėjo šventojo Ambrozijaus vardu. 1971 m. jis jau buvo generalinis direktorius. Po dvejų metų – prezidentas.

Ir tada prasidėjo transformacija. Kalvis pavertė banką kažkuo nauju: šešėliniu tarptautiniu kontroliuojančiųjų bendrovių, ofšorinių patronuojamųjų įmonių ir neaiškių fondų operacijų aštuonkoju. Jis įsteigė fiktyvias bendroves Panamoje, Liuksemburge, Bahamuose ir Urugvajuje. *Ambrosiano* pradėjo teikti milžiniškas nesaugias paskolas ne visai aiškioms įmonėms, kurios, savo ruožtu, skolindavo pinigus kitoms. Popieriuje viskas atrodė moku. Realybėje tai buvo trapus mirazas – 1,3 milijardo dolerių vertės kortų namelis.

Tai tapo įmanoma ne vien dėl Kalvio ambicijų. Lėmė jo draugai. O tarp jų – pats švenčiausias: Vatikanas.

Maždaug aštuntojo dešimtmečio pradžioje Kalvis užmezgė ryšius su Religinių reikalų institutu (*Istituto per le Opere di Religione*), geriau žinomu kaip Vatikano bankas. Tai buvo keistas darinys – ne tipiškas bankas, o finansinė institucija, tiesiogiai valdoma Šventojo Sosto ir nepavaldi nei Italijos, nei jokios kitos valstybės reguliavimui. Jo tikslas buvo valdyti religinės veiklos lėšas. Tačiau tinkamose rankose šis bankas galėjo nuveikti kur kas daugiau.

Tuo metu Vatikano bankui vadovavo arkivyskupas Paulius Marcinkus – netikėta Vatikano figūra, išsiskyrusi iš Romos kardinolų kaip krepšininkas, pralaimėjęs šachmatų turnyre. Gimęs Ilinojuje, lietuvių imigrantų šeimoje, Marcinkus per jėgą ir ištikimybę praskynė kelią į Vatikaną. Kadaisė jis buvo popiežiaus Pauliaus VI asmens sargybinis. Dabar jis saugojo kai ką dar jautresnio: Bažnyčios pinigus.

Marcinkus su Kalviu buvo priešingybės beveik visais atžvilgiais. Kalvis – nervingas, įsitempęs, skausmingai tikslus, nuolat besidairantis per petį. Marcinkus – aukštas, šiurkštus, atkaklus kaip bulius. Jis kalbėjo itališkai su sunkiu Vidurio Vakarų akcentu ir elgėsi kaip žmogus, kuriam nereikėjo, kad jį mėgtų, – tik kad jam paklustų. Bet jiedu turėjo bendrą viziją. Kalvis mokėjo kurti pinigus iš oro. Marcinkus galėjo pridengti juos šventumo skraiste.

1974 m. abu vyrai pasirašė keletą „patronavimo raštų“, kuriuos Kalvis naudojo rizikingoms paskoloms ir sandoriams per ofšorines bendroves paremti. Vatikano bankas nevaldė šių įmonių – bent jau oficialiai. Bet raštai buvo interpretuojami kaip neformalios garantijos. Po kelerių metų viskam pradėjus griūti, iškilę iš praeities tie laiškai ėmė persekioti abu vyrus.

Per slaptą *Ambrosiano* tinklą lėšos buvo nukreipiamos į keistas vietas: antikomunistinėms politinėms grupėms, dešiniųjų pažiūrų kariniams režimams Lotynų Amerikoje ir judėjimams, palankiems Vatikano pasaulėžiūrai. Pinigai plaukė pirmyn atgal į Nikaragvą, Argentiną, Lenkiją, Salvadorą. Kai kurie įtarė, jog tai buvo Šaltojo karo kampanija, finansuojama sutanų. Kiti manė, kad tai tik godumas, įsisupęs į šventus apdarus.

Savo ruožtu Kalvis tapo apsėstas slaptumo. Jis retai naudodavosi telefonu. Piniginėje nešiojosi kodinių pavardžių ir sąskaitų numerių sąrašus. Nuolat keisdavo viešbučius. Savo bute Milane prie lovos laikė revolverį, o prie riešo antrankiais buvo prirakintas lagaminėlis. Savo bendrams sakė, kad yra stebimas – policijos, mafijos, masonų, paties Vatikano.

Ir jis neklydo.

Iki 1981 m. Italijos centrinis bankas ėmė uždavinėti nepatogius klausimus. Tyrėjai aptiko beveik milijardo dolerių vertės neapskaičiuotų užsienio skolų. Kalvis buvo suimtas, laukiant teismo jam skirtas namų areštas. Jo žmona pasakojo, kad jis nustojo miegoti. Vaikščio-davo ratais, murmeldamas pavardes. Bijojo būti nučiuodytas.

1981 m. liepą jis buvo nuteistas už neteisėtą valiutos išvežimą, bet nuosprendį apskundė. Jis vis dar laukė nuosprendžio, kai 1982 m. birželį dingio. Prieš pat pabėgdamas iš Italijos, parašė laišką popiežiui Jonui Pauliui II, laiške tvirtino buvęs „apleistas“ ir kad pati Bažnyčia gali nukentėti, jei jis žlugtų.

Po kelių dienų jo kūnas rastas po Juodųjų Brolių tiltu.

Vieni sako, kad jis nušoko, norėdamas apsaugoti Vatikaną. Kiti – kad jis buvo nustumtas, siekiant jį nutildyti, kol neprakalbo.

Kad ir kaip ten būtų, Milano alchemikas pagaliau pritrūko magijos.

GORILA VATIKANE

Paulius Marcinkus neatrodė kaip Vatikano žmogus. Nevaikščiojo kaip toks, nekalbėjo kaip toks, net nesėdėjo kaip toks. 1,93 metro ūgio, su amerikietiškojo futbolo gynėjo pečiais ir kampuotu žandikauliu virš storo kaklo, jis dažnai atrodė lyg būtų atklydęs į Vatikaną iš futbolo aikštės Čikagos priemiestyje. Kai eidavo per Šv. Petro aikštę, žmonės spoksodavo. Ne todėl, kad jį atpažindavo – dauguma neatpažindavo, o todėl, kad jis atrodė kaip žmogus, kuris turėtų saugoti popiežių, o ne tvarkyti jo pinigus.

Paulius Kazimieras Marcinkus (1922–2006) buvo JAV Romos katalikų bažnyčios arkivyskupas.

Bet toks jau buvo arkivyskupas Paulius Kazimieras Marcinkus. Niekada negalėjai būti iki galo tikras, koks jo darbas. Tai ir buvo jo stiprybė. Ir, kai kas pasakytų, jo priedanga.

Gimęs 1922 m. lietuvių imigrantų šeimoje Siserio mieste, Ilinojuje, – tame pačiame, kuris kadaise buvo asmeninė Alo Kaponės (*Alphonse Capone*) žaidimų aikštelė, – Marcinkus buvo pamaldus katalikas ir niekuo neišsiskiriantis seminaristas. Tačiau jis turėjo tris dalykus, apibrėžiančius jo karjerą Vatikane: aršią ištikimybę, pasitikėjimą savimi ir įgimtą nuojautą laikytis arti valdžios, nesukeliant ugnies.

1950 m. jis buvo išsiųstas į Romą tolesnėms teologijos studijoms. Iki septintojo dešimtmečio tyliai kilo Bažnyčios diplomatiniam korpusui. Didysis jo proveržis įvyko 1963 m., kai padėjo organizuoti popiežiaus Pauliaus VI vizitą į Šventąją Žemę – pirmąją popiežiaus kelionę už Italijos ribų per šimtmečius. Popiežius buvo sužavėtas. Marcinkus buvo paaukštintas. Jis tapo žinomas kaip „amerikietis“.

1971 m. Marcinkus paskirtas Vatikano banko prezidentu.

Tai buvo keistas paskyrimas, ir net Vatikano marmuro salėse buvo kilnojami antakiai. Marcinkus neturėjo jokio formalaus finansinio išsilavinimo. Jis buvo kanonų teisės specialistas, o ne bankininkas. Bet jis turėjo kai ką vertingesnio – popiežiaus pasitikėjimą.

Ir geležinį įsitikinimą, kad tai, ką jis darė, kad ir kas tai būtų, tarnavo aukštesniam tikslui – Bažnyčios gynybai.

Visuomenei Religinių reikalų institutas (RRI) buvo miglota dvasininkų institucija, renkanti aukas ir valdanti Bažnyčios lėšas. Bet praktiškai, vadovaujant Marcinkui, ji tapo kur kas galingesnė. Nepriklausomas nuo bet kurios valstybės reguliavimo priežiūros, Vatikano bankas veikė savotiškame suvereniame vakuume – atskaitingas tik Dievui arba popiežiui, atsižvelgiant į tai, kurio paklaustum.

Marcinkus šios galios neslėpė. Devintojo dešimtmečio pradžioje Italijos teisėjams pradėjus tyrimą dėl *Banco Ambrosiano*, jis, kaip teigiama, pasakė: „Negalima valdyti Bažnyčios vien „Sveika, Marija“ maldomis.“ Jis vilkėjo vyskupo sutaną, bet jo tikrieji liturginiai drabužiai buvo finansiniai instrumentai. Jį domino ne dogmos – jį domino finansiniai svertai.

Vatikane jis kėlė keistą pagarbą baimę. Žmonės vadino jį *il gorilla* (gorila) ne tik dėl jo sudėjimo, bet ir dėl elgesio – tylus, bauginantis, lėtai judantis, bet nesustabdomas. Jis turėjo mažai draugų ir dar mažiau priešų, kurie drįstų kalbėti atvirai. Jis mieliau dirbo šešėlyje, pritardamas, tyliai skambindamas, pasirašinėdamas „moralinės paramos“ laiškus užsienio investicijoms, kurios vėliau sprogs skandalais.

Garsiausias iš jų susijęs su Robertu Kalviu.

Jų aljansas buvo pagrįstas abipuse nauda. Kalviui reikėjo patikėjimo ir prieigos, kurią galėjo suteikti tik Vatikanas. Marcinkui reikėjo žmogaus, pasirengusio atlikti ne tokius šventus Bažnyčios finansinius darbus – plauti pinigus, nukreipti lėšas

antikomunistiniams režimams ir padėti išsaugoti Vatikano įtaką Lotynų Amerikoje bei Rytų Europoje.

Marcinkus niekada to nepripažino. Jis retai bendravo su spauda. Spaudžiamas apibūdindavo Kalvį kaip „pažįstamą“ ir tvirtindavo, kad RRI nedalyvavo jo reikaluose. Tačiau vidaus dokumentai liudijo ką kita. 1981 m. Marcinkus asmeniškai pasirašė „patronavimo raštus“, kuriuos Kalvis naudojo byrantiesiems ofšoriniams *Banco Ambrosiano* stulpams paremti. Jie nebuvo teisiškai įpareigojantys, bet turėjo didžiulį svorį – Vatikano bankas, iš esmės, pritarė Kalvio paskoloms bendrovėms, kurios vos egzistavo.

Viskam subyrėjus, Marcinkus atsitraukė už Vatikano miesto sienų. 1982 m., kai Kalvio kūnas buvo ištrauktas iš Temzės, Italijos prokurorai reikalavo atsakymų. RRI oficialiai neigė atsakomybę, tačiau tyliai, 1984 m. Vatikanas sumokėjo 244 milijonus dolerių *Banco Ambrosiano* kreditoriams – tai buvo kaip „geros valios gestas“.

Kai kas sakė, kad tai kaltės gestas. Tylus prisipažinimas, aptrauktas aksomu.

1987 m. Italijoje Marcinkui buvo pareikšti kaltinimai dėl bendrininkavimo sukčiaujant bankroto byloje. Tačiau dėl Vatikano suvereniteto jis negalėjo būti išduotas. Jis liko už Vatikano sienų, apsaugotas nuo arešto. Buvo kalbama, kad jis ankstyvais rytais vaikščiodavo po sodus, ramus ir netrikdomas, kai visai šalia vartų siautė teisinė audra.

Kai 1989 m. popiežius Jonas Paulius II pagaliau jį pakeitė, Marcinkus pradingo pasitraukdamas į ramią pensiją. Jis grįžo į JAV ir įsikūrė San Sityje, Arizonoje, – vietoje, kur gausu golfo aikštynų, platūs dangūs ir niekas neklausinėja. Jis mirė 2006 m.

Jokie kaltinimai niekada nebuvo įrodyti. Niekada nebuvo atsi-prašyta.

Tačiau tiems, kurie žinojo, įtarė ar matė tiek, kad pakaktų, jis buvo gija, jungianti visus kitus: žmogus, slypintis už bankininko, už stebuklą slypintis vyras, amerikietis už Vatikano sienų, žinojęs, kur dingio pinigai.

PINIGŲ VORATINKLIS

Aštuntojo dešimtmečio pabaigoje Italija ėmė pūti iš vidaus. Gatvėse aidėjo bombos ir kulkos – tai buvo *Anni di piombo*, „Švini-nių metų“, pasekmė – pagrobimų, žmogžudysčių ir kairiųjų teroro, į kurį dešinieji atsakydavo kerštu, metas. Prisidengus šiuo chaosu vyko subtilesnis karas: karas, kuriame kovojama vokais, bankiniais pervedimais ir nesusekamais pinigais.

Tame šešėlių pasaulyje *Banco Ambrosiano* buvo tvirtovė, užmas-kuota kaip bankas.

Visuomenei *Ambrosiano* buvo pamaldi Milano institucija, tu-rinti katalikišką stuburą ir konservatyvią klientūrą. Tačiau po marmuru ir rožiniais slėpėsi finansinis labirintas su dešimtimis of-šorinių fiktyvių bendrovių, kurių daugelis tebuvo pašto dėžutės, susietos nematomu suklastotų garantijų, fiktyvių sandorių ir poli-tinių paslaugų siūlu.

Robertas Kalvis ne tik gabeno pinigus. Jis kūrė paralelinę eko-nomiką. Juodoji grynųjų pinigų upė, tekėjusi per Panamą, Nasau, Liuksemburgą ir Kaimanų salas, – nuplaunanti nuodėmes, sie-janti sąjungininkus ir palaikanti Vatikano nutylimas kampanijas.

Buvusi Banco Ambrosiano būstinė
Palazzo Sangiuliani Largo Bortolo Belotti aikštėje, Milane.

Dalis pinigų buvo skirta kovai su komunizmu. Dalis – kariniams režimams Lotynų Amerikoje finansuoti. Dalis tiesiog dingo. O dalis, remiantis ne vienu tyrimu, keliavo tiesiai mafijai.

Parašėse vis iškyla viena pavardė: Džuzepė Kalas-Pipas (*Giuseppe „Pippo“ Calò*), aukšto rango Sicilijos mafijos bosas, žinomas kaip

Cosa Nostra išdininkas. Kalvį su Kalu siejo ne tik inicialai, bet ir interesai. Manoma, kad slaptais kanalais – daugelis jų vis dar nepatvirtinti, bet plačiai tikima, jog egzistavo, – Kalvis padėjo plauti mafijos už heroiną uždirbtus pinigus per savo ofšorines įmones, perleisdamas juos per Vatikano banką, kol jie tapdavo švarių investicinių kapitalu.

Tai buvo sistema, paremta tyla. Ir apsauga.

Ir virš viso to tarsi marmurinis angelas stūksojo *Propaganda Due*, arba P2, – slapta masonų ložė, vadovaujama Ličo Dželio (*Licio Gelli*), buvusio fašistų šnipu, tapusio politine marionete. Dželiui buvo iškelta daugybė bylų. Šantažo dosjė. Bankininkų kontaktai. Premjerų greitojo rinkimo numeriai. Jo ložė vienijo šimtus įtakingiausių Italijos vyrų: generolus, teisėjus, žvalgybos vadus, žurnalistus. Net Silvijų Berluskonį (*Silvio Berlusconi*), dar prieš jam tampant Silvijumi Berluskoniu.

Kalvis taip pat, kaip teigiama, buvo narys, nors tai neigė. Problema ta, kad jo pavardė rasta P2 narių sąrašė, kurį 1981 m., likus vos keliems mėnesiams iki jo mirties, konfiskavo Italijos valdžios institucijos. Numeris 1625. Slapyvardis: „E. KALVIS“. Ar jis lankėsi jų slaptuose susirinkimuose, nežinoma. Tačiau jo finansų imperijos, Vatikano tinklo, mafijos pinigų plovimo poreikių ir P2 šešėlinės įtakos persidengimas jau nebebuvo sąmokslų teorija. Tai buvo puvinio žemėlapis.

Kalvis tapo trijų jėgų, kurios beveik nepripažindavo viena kitos egzistavimo, finansine ašimi: Vatikano, mafijos ir masonų. Ir jis pradėjo braškėti.

Ambrosiano pradėjus svyruoti, jis tapo vis paranojiškesnis. Jis turėjo pavardžių sąrašus. Draugams užsimindavo turįs įrodymų.

Lagaminėlių, kaip teigė kai kurie, su sąskaitų numeriais ir slaptais jo finansų imperijos naudos gavėjais. „Jei aš krisiu, – esą sakė žmonai, – kiti kris kartu su manimi.“

Ir jie įsiklausė.

Remiantis vėlesniais liudijimais, Kalvis pradėjo gauti anonimių grasinimų. Telefono skambučių. Tylaus beldimo į duris. Jo vairuotojas, Graciozas Basis (*Grazioso Bassi*), buvo rastas pakelėje su šautine žaizda galvoje. Jo asmeninė sekretorė Gracie-la Korošer (*Graziella Corrocher*) nušoko iš *Ambrosiano* ketvirtuo aukšto birželio 17 d., likus vos vienai dienai iki atrandant jo paties kūną Londone. Savo atsisveikinimo laiške ji kaltino Kalvį dėl bankui užtrauktos nešlovės ir dėl to, kad jis nusitempė kitus kartu su savimi.

Bet Kalvis vis dar veikė. Paskutinėmis savo dienomis jis nusiuntė laišką popiežiui Jonui Pauliui II, maldaudamas apsaugos, pripažinimo, bet ko. „Jei dabar būsiu apleistas, – rašė jis, – žala bus neapskaičiuojama.“

Jis neklydo.

Ambrosiano galiausiai žlugus, kilo grandininė reakcija, kuri sukrėtė Italijos finansus iki pamatų ir sugėdino Vatikaną pasaulinėje arenoje. Vėliau tyrėjai apskaičiavo, kad dingo daugiau nei 1,3 milijardo dolerių – didžioji dalis susijusi su fiktyviomis korporacijomis ir ofšoriniais fondais, kuriuos kontroliavo bankas. Ir vis dėlto dokumentuose vis iškildavo vienas pavadinimas – viena institucija: RRI, Vatikano bankas. O už jo – visada Marcinkus.

Bet kol Kalvis kabojo po Juodųjų Brolių tiltu, Marcinkus liko už Vatikano sienų. Nepasiekiamas. Neliečiamas.

Pinigų voratinklis galiausiai plyšo. O jo vietoje liko kūnų, sugadintų reputacijų raizgalynė ir tiesa, tokia nuodinga, kad joks teismas – ir jokia Bažnyčia – niekada neišdrįso jos iki galo įvardyti.

ŽLUGIMAS

Paskutinės Roberto Kalvio gyvenimo dienos rutuliojosi tarsi scenarijus iš *noir* filmo – tik paskutinėje juostoje niekas neišgyvena.

1982 m. birželio pradžioje fasadas susvyravo. Laikraščiai mirgėjo antraštėmis apie žlungančias patronuojams įmones Centrinėje Amerikoje ir dingusius milijardus Liuksemburge. Italijos banko priežiūros institucijos ėmėsi veiksmų, o baudžiamieji kaltinimai buvo neišvengiami. Vatikanas viešai tylėjo. Privačiai jis atsiribojo taip greitai, kaip tik žmogiškai – arba dieviškai – įmanoma.

Birželio 5 d. Kalvis sulaukė telefono skambučio, nuo kurio jam sudrebėjo rankos. Niekas nežino, kas skambino, bet tada jis pasakė kolegai: „Viskas baigta. Jie manęs ateina.“

Tą naktį jis susikrovė nedidelį lagaminą. Pasiėmė revolverį, pasą Kalvio pavarde ir segtuvą su dokumentais – taip niekada ir nerastą. Iš savo buto Milane išėjo pėsčiomis ir, nėręs į laukiantį automobilį, dingo.

Pirmiausia į Veneciją. Paskui per Austriją. Tada į Londoną. Pasinaudojo senų ofšorinių sandorių kontaktais norėdamas suorganizuoti saugų perėjimą. Italijos policija jo nesustabdė. Kai kas sako, jog jiems buvo sumokėta, kad nestabdytų.

Londonė jis apsistojo nedideliame, nuošaliame viešbutyje Čelsyje, prisidengęs išgalvota pavarde. Kambarį užsakė moteris,

pasivadinsi Manuela Kleinszig (*Manuela Kleinszig*), kuri, kaip pranešama, buvo susijusi su Kalvio fiktyviomis bendrovėmis Panamoje. Ji dingio netrukus po jo mirties ir niekada nebuvo rasta.

Kiekvieną dieną Kalvis vaikščiojo gatvėmis, dairydamasis per petį. Buvo kalbama, kad jis nešiojosi dienoraštį su užkoduotų pavardžių ir ofšorinių sąskaitų numerių sąrašu. Kai kurie tiki, kad šis sąrašas vis dar egzistuoja. Kai kurie sako, kad tokio niekada ir nebuvo – kad tai tebuvo Kalvio skydas, mitas, turėjęs paversti jį pernelyg pavojingu, kad būtų galima nužudyti.

Tai nepadėjo.

Birželio 17 d. jo sekretorė Graciela Korošer nušoko iš *Banco Ambrosiano* būstinės Milane ketvirto aukšto. Savo atsisveikinimo raštelyje ji pasmerkė Kalvį, pavadindama jį „daugelio gerų žmonių pražūtimi“. Ar ji nušoko pati, ar buvo nustumta, niekada taip ir nebuvo galutinai išaiškinta.

Tą pačią naktį Kalvis dingio iš savo viešbučio kambario.

Jis nepaliko jokio raštelio. Jokio atsisveikinimo. Tik vos girdimas tolstančių žingsnių aidas, spragtelėjusi lagaminėlio spyna ir tylus Londono nakties šurmuly.

Kitą rytą jo kūnas buvo rastas kabantis po Juodųjų Brolių tiltu.

Pirminė skrodimo išvada – savižudybė. Bet niekas tuo iš tikrųjų nepatikėjo – net Skotland Jardas. Pastolių aukštis, jokių sumušimų, neįmanomybė užlipti su plytomis kišenėse... visa tai skambėjo kaip melas.

Po dvidešimties metų teismo medicinos ekspertų komandos atkūrė sceną su manekonais ir slėgio jutikliais. Jų išvada buvo

Juodųjų brolių tiltas Londone Roberto Kalvio žūties imitacijos metu. Realistiškas maketas, menininko Red Jay sukurtas minint keturiasdešimtasias Roberto Kalvio – žmogaus, vadinto „Dievo bankininku“ dėl jo darbo Vatikane, mirties metines ant Juodųjų brolių tito Londone.

šiuurpinanti: Kalvis buvo pasmaugtas kitur, o po tiltu paliktas taip, kad atrodytų kaip savižudybė.

Bet kas tai padarė?

Yra trys pagrindinės teorijos. Nė viena jų neįrodyta. Visos jos tikėtinos.

Pirmoji teorija: mafija.

Kalvis buvo skolingas mafijai pinigų. Jis plovė jų pinigus iš heroino, žadėjo pelną ir prarado jų turtą. Remiantis mafijos informatorių liudijimais 1990-aisiais, Džuzepė Kalas – aukščiausias *Cosa Nostra* finansinis veikėjas – įsakė jį nužudyti. Tiltas, plytos, masonų simbolika: visa tai buvo įspėjimo dalis. Kitiems bankininkams. Vatikanui. Bet kam, kas manė esąs neliečiamas.

Antroji teorija: P2 masonai.

Teigiama, kad Kalvis priklausė *Propaganda Due*. Jis žinojo per daug – apie kyšininkavimą, ginklų sandorius, šantažo bylas. P2 apsi-valė. Juodųjų Brolių tilto pasirinkimas galėjo būti sąmoningas maso-nų simbolis. Paskutinis ritualas. Žmogaus auka paslaptims nutildyti.

Trečioji teorija: Vatikanas.

Apie šią teoriją retai kalbama garsiai, tačiau ji kybo kiekvieno dokumento, kiekvieno pašnibždėto liudijimo paraštėse. Kalvis pra-bilo. Jis siuntė laiškus. Jis užsiminė, kad atskleis Vatikano banko vaidmenį, Marcinkaus pasirašytus laiškus, pinigus, nukreiptus po-litiniams režimams ir slaptoms operacijoms. Jo nužudymas nebuvo kerštas – tai buvo užkardymas. Paskutinis tylos sakramentas.

2003 m. Italijos vyriausybė atnaujino bylą. Nauji teismo medi-cinos įrodymai. Nauji įtariamieji. Penki vyrai buvo teisiami, įskai-tant mafijos bosus ir buvusį Kalvio asmens sargybinių. Tačiau po daugelį metų trukusio proceso visi išteisinti trūkstant įrodymų.

Teismas pripažino, kad Kalvis buvo nužudytas. Bet niekas už tai niekada nesumokėjo.

O Vatikanas nepateikė jokio pareiškimo. Jokio atsiprašymo. Jokių apmąstymų. Bažnyčia pasiskelbė teisiškai neatsakinga. 1984 m. ji ty-liai sumokėjo 244 milijonų dolerių kompensaciją *Banco Ambrosiano* kreditoriams – „geros valios gestą“. Nieko daugiau.

Paulius Marcinkus, žmogus, kurio pavardė įrašyta šešėliniuose laiškuose, liko už Vatikano suverenių sienų iki 1989 m. Tada jis tyliai išėjo į pensiją golfo aikštynų miestelyje Arizonoje. Jis mirė 2006 m., neatsakęs nė į vieną klausimą po priesaikos.

Skaitykite likusius
246 iš **272** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Kas valdo pinigus – tas valdo Dievą.

Ši knyga atveria slaptuosius Šventojo Sosto archyvus – ten, kur Dievo vardu pasirašomi čekiai, plaunami mafijos pinigai, slepiami nusikaltimai ir netikėtai miršta popiežiai.

Nuo Vatikano banko milijonų iki masonų ložių, nuo Šaltojo karo žvalgybos iki nutildytų skandalų – *Slapti Vatikano dokumentai* – tai dokumentinis tyrimas, kurį skaitysite kaip tobulą trilerį, nes kiekvienas skyrius primena užantspauduotą bylą, pagaliau atveriamą skaitytojui.

Tarp visų šių istorijų iškyla ir lietuviška pavardė – arkivyskupas Paul Marcinkus, beveik du dešimtmečius buvęs slapčiausias ir galingiausias žmogus Vatikano finansų sistemoje. Jis galėjo pasirašyti bet kokią čekį – net ir tą, kurio nenorėtų matyti nė vienas teisėjas.

Tai ne fikcija. Tai – tikri dokumentai, tikros žmogžudystės, tikri sąmokslai.

Jei manėte, kad bažnyčia visada rūpinasi tik jūsų siela – ši knyga privers susimąstyti, ar kartais ji nesirūpina tik jūsų pinigais.

L. R. Salgado – slapyvardžiu rašantis istorikas, tyrinėjantis nutylėtąją istorijos pusę: nuo Vatikano intrigos iki slaptųjų draugijų ir Šaltojo karo dezinformacijos. Jo tyrimai remiasi autentiškais dokumentais, archyviniais šaltiniais ir išslaptinta medžiaga. Nors yra skaitęs paskaitas Europos universitetuose, Salgado tapatybė lieka paslaptis – kaip ir daugelis temų, kurias jis tiria. *Slapti Vatikano dokumentai* – pirmoji serijos *Salgado archyvai* knyga.

ANNO 2004

Kiekviena nupirktą
knyga = pasodintas medis
www.obuolys.lt

Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-738-7

9 786094 847387

Negrožinė literatūra > Žurnalistinis tyrimas